

Ingvor Carlsson Förskollärare och Dockpedagog - Skövde

Sagor i den pedagogiska verksamheten inom förskolan

I min förskola arbetar vi pedagoger med sagor. Barnen är i åldrarna 1- 6 år. I verksamhetens temaarbete använder vi oss av välkända sagor för att skapa dialog och kommunikation. Berätta sagor är inget nytt fenomen. Det har förekommit så länge vi varit människor på jorden. Hur berättandet sker är beroende av oss som förmedlar sagan. Det handlar om ett förhållningssätt – ett intresse och ibland även en gnutta mod. Viktigt i det pedagogiska arbetet är, att det alltid är den vuxnes ansvar som pedagog att anpassa det som erbjuds till de barn vi möter. Vuxnas val påverkar barn. Vi vill ge barnen nycklar till sagoskattkistan - bjuda på en resa i tid och rum utan en början eller ett slut.

Vi har valt att lyfta fram det muntliga berättandet

Genom att erbjuda barnen rörelser, dans och pedagoger som deltar i roller blir barnen medskapare i det som sker. Våra barn får uppleva pedagoger som visualiserar känslor med rösten och med gester. Vi förstärker handlingen och levandegör berättelserna så att berättandet skapar spänning. På så vis blir det värdefullt för barn att själva skapa tillfällen till egna upplevelser av fantasi och kreativitet.

Några välkända exempel är Petter och hans fyra getter, sagan om vanten eller Bockarna Bruce. Dessa sagor skapar igenkänning hos många barn. Det finns mycket att kommunicera om. Oavsett ålder har alla människor glädje av kommunikation, samspel och att skapa sammanhang i världen. Vad kom först och vad var det som hände sist? Vem var äldst, yngst, störst eller minst? Det kan även användas för att utveckla den språkliga och matematiska medvetenheten.

Barn känner av om det finns ett berättande klimat där pedagoger i omgivningen är tillåtande och uppmuntrar dem till eget berättande. På så vis väcks samhörighet och vikänsla. Fördelen med människor som tidigt lärt sig att lyssna är att de senare i livet tar vara på den erfarenheten och blir fortsatt goda lyssnare. Händelserna i sagan öppnar reflektioner hos barnen för tid och rumsuppfattning. De får också tillfälle att fundera över om det som finns i sagans värld kanske även är en del av deras egen verklighet. Dessa erfarenheter kan sedan konkretiseras och erbjuda våra barn en resa tillsammans med oss i lek och lärande. Målet med denna resa

Elvira i Godislandet. Foto. Ingvor Carlsson

är, att stärka barnens kreativitet och uppmuntra deras fantasi.

Figurer hjälper till med berättandet

För att konkretisera berättandet har vi tagit hjälp av kråkan Corvus Corone och hans kusin gosedjuret Asta. Tillsammans med dem och andra dockor lär vi oss saker.

Corvus Corone berättar om sig själv och hur livet som kråka i skogen och närområdet kan vara.

Asta är ett gosedjur som varje tisdag får följa med ett barn hem till nästa dag. Följande dag får barnet tillsammans med Asta ta plats i berättarstolen. De fotograferas som ett minne. En pedagog frågar vad gjorde ni tillsammans när Asta var hemma hos dig? Om barnet vill, det är frivilligt, får barnet berätta mer. Vi övriga sitter i en ring och lyssnar. En pedagog skriver en dokumentation som sätts upp på en vägg så fler kan del av berättelsen.

I vår verksamhet möter barnen även handdockor, stavdockor, tråddockor och marionetter som hjälper oss att gestalta många av sagorna vid våra samlingar, i barnens lekar och i de skapande aktiviteterna.

Våra barn har skapat egna stavdockor

Allra först får de berätta vilken docka de vill göra. Därefter hämtar vi tillsammans material i ateljén. De får en plats för eget skapande och vi ger stöd och hjälp med limpistolen om de vill. När dockan är klar vill de flesta dansa med dockan vid scenen. När de väljer musik önskar de ofta musik jag tidigare använt. När de vill ha hjälp med spelteknik får dockan Vio-Vio, dockornas mamma visa.

Och emellanåt gör de spontan föreställningar. Förhoppningsvis kommer dessa barn bära med sig nycklarna de fick ta del av som förskolebarn och förvalta dessa vidare till nya generationer barn.

Ingvor Carlsson